



Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. X. Argumenta contententia, non posse dari in Deo puram
omißionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

ait Suarez To. I. de Gratia, Proleg. 2. cap. 8. Granada hic, q. 14. a. 13. Erice Disp. 7. num. 39. Arriaga hic, d. 21. lect. 3. num. 17. & Disp. 25. sect. 2. num. 15. & alii, penitus otiosa sunt, utpote quæ ad nihil deserviunt, nec ullum habere possunt effectum; eaque proinde rejiciunt, ut Deo profus indigna. Quod adhuc clarius constat in decretis conditionatis de rebus planè disparatis, in omni imaginabili rerum combinatione sub hac vel illa hypothese ponendis.

VI. *Uterius ostenditur, puram omisioem in Deo reperiri.*

Ex quibus, dari in Deo puram omisioem sic ostendo: Deus secundum hos auctores, & communem Theologorum sententiam, non habet infinita hujusmodi decreta conditionata, quæ nullum habebunt unquam, nec habere possunt effectum; ergo circa objecta illa non se per actum aliquem determinat, vel positivè scilicet sub conditione ea volendo, vel etiam positivè nolendo; sic enim de altera parte statueret, & infinita hæc haberet decreta conditionata otiosa. Hinc ergo aperte sequitur, Deum circa hæc objecta habere se merè negativè, quod est actum omnem suspendere, & habere puram omisioem.

VII. *Quoniam admittere in Deo debent puram omisioem.*

Auctores ergo qui hæc in Deo decreta reperiri negant, Suarez præsertim, & illi qui actum Dei liberum ponunt adæquatè Deo intrinsecum, puram in eo omisioem agnoscere necessariò debent, cum non sit medium inter positivè in hanc vel illam partem decernere, & non decernere positivè, quod est purè omittere.

VIII. *Omnia decreta conditionata non sunt rejicienda.*

Nonnulli, ut P. Alarcon i. p. tract. 3. Disp. 5. cap. 8. & P. Granada hic, tract. 4. Disp. 2. num. 6. ita decreta conditionata averfantur, ut in contrarium extremum vergant, nullumque omnino decretum conditionatum in Deo admittendum esse affirmant. Existimo nihilominus, omnia decreta conditionata à Deo non esse releganda: ita Suarez, & alii citati. Ratio est: in Sacris enim Literis revelat Deus, si ad eum redierit peccator, & poenitentiam egerit, fore ut illum recipiat, juxta illud Ezechielis 18. v. 21. *Si impius egerit poenitentiam, &c. omnium iniquitatum ejus non recordabor.* Item in bonis operibus ad finem usque vitæ persistentibus caelestem gloriam promittit: sic Matth. 10. v. 22. ait Christus, *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Hæc autem, ut constat, sunt decreta conditionata. Nec, ut contendit P. Granada citatus, hujusmodi decretum, quamvis nullum sortiretur effectum, esset otiosum, plurimum enim conducit ad Dei erga homines amorem ostendendum, sicque non caret fine.

Varia decreta Dei conditionata.

IX. *Quoniam decreta conditionata Deum debeat.*

Illæ ergo tantummodo rejiciuntur in Deo decreta conditionata, ut rectè Suarez & alii, quorum conditio, sub qua fiunt, à solo Deo pendet, quam tamen ipse conditionem statuit nunquam ponere, ut, si creavero alium mundum, hoc vel illud faciam, &c. Quemadmodum si homo quispiam, qui firmissimè statuit nunquam ire Constantinopolim, se nihilominus in istiusmodi imaginationibus, & conditionatis volitionibus detineret, quid scilicet ipse facturus esset, si foret Constantinopoli: quisquis, inquam, hoc præstaret, ab omnibus parum prudenter agere censeretur, & tempus inutiliter impendere. Sicut etiam vitio verteretur plebeo cupiam, & infamæ sortis homini, qui feridè apud se deliberaret, quid, si ad Regiam dignitatem eveheretur, esset facturus, quo pacto regnum administraturus, quæ gesturus bella, quos & quibus honores collaturus &c.

Res hæc exemplis illustrantur.

X.

Hanc rationem eo fusiùs proposui, quòd ad probandam puram omisioem magni à nonnullis

fieri animadvertam: vereor tamen ut concludat; meo enim judicio vel non omnino probat omisioem horum decretorum in Deo reperiri, vel probat eam esse necessariam.

SECTIO DECIMA.

Argumenta contententia, non posse dari in Deo puram omisioem.

OBJICIT primò P. Arriaga hic, Disp. 29. num. 23. perfectior operandi, & libertatem exercendi modus est per actum positivum, quam per puram omisioem, ergo hic modus tribui Deo debet, non omisio; Deo quippe perfectissima omnia sunt adscribenda. Sed contra: ipse enim Disp. 18. sect. 3. Deum ait cognoscere se in creaturis; & Disp. 24. sect. 4. num. 30. affirmat Deum amare se propter creaturas, quamvis fateatur cognitionem illam Dei non esse tam perfectam ac scientiam, qua se cognoscit in seipso, nec etiam hunc amorem in perfectione æquare illum quo Deus se propter seipsum diligit. Denique sæpe docet, in Deo non esse actus tantum perfectissimos, sed posse actus etiam minus perfectos in eo admitti, modò positivam in se imperfectionem non involvant. Eodem ergo modo, licet pura omisio non sit tam perfectum exercitium libertatis, ac est nolitio positiva, non tamen est cur à Deo, ut ei impossibilis rejiciatur.

I. *Quid pura omisio non sit perfectissimus modus exercendi libertatem, non sequitur eam Deo repugnare.*

Ad do, quamvis omisio ipsa non sit perfectio, arguere tamen, ut sect. præcedente, num. 4. dixi, perfectionem extensivè majorem in principio: sicut homo ille, vel Angelus, qui simul, & positivè nolle posset, & liberè omittere, majorem latitudinem libertatis haberet, quàm is, qui ad unicum exercitium libertatis restringeretur.

II. *Pura omisio arguit perfectionem in principio.*

Objiciunt alii secundò: in purà omisioem, nulla est laudabilitas; parum autem Deo dignum videtur, ut exerceat libertatem, & non laudabiliter. Sed contra: si namque Deus nihil omnino, ut potuit, creasset, non fuisset completè laudabilis; quis enim eum laudasset, cum nihil omnino præter Deum extitisset? Respondetur itaque, cum, juxta S. Thomam, Deo ratione suæ essentia, laus non debeatur, sed solummodo ratione effectuum, quos ad bonum, & utilitatem nostram producit: si nihil omnino creare voluisset, sive id per positivam volitionem fecisset, sive per omisioem puram, eodem modo potuisset hoc titulo non se præstare laudabilem.

III. *An defectus laudabilitatis repugnet puræ omisioem in Deo.*

Objicitur tertio S. Augustinus, qui de Prædestin. Sanctorum, cap. 8. sic habet: Quos docet (Deus) misericordià docet, quos non docet, judicio non docet: ergo juxta S. Augustinum, Deus negationem doctrinæ in hoc casu vult positivè, actus quippe judicii est quid positivum; non pura omisio. Respondetur, non negare me, posse Deum negationes velle positivè, sed solum contendo posse eum etiam contrarium, & rerum productionem purè omittere. Unde miror hanc à nonnullis inferri consequentiam: Deum potest positivè res aliquas nolle, ergo non potest alio modo circa illas versari, purè scilicet eas omittendo, quæ consequentia, ut jam ostendi, nulla est.

IV. *Non rectè ex S. Augustino contendunt aliqui, non posse puram omisioem in Deo reperiri.*

V.

Quandocumque igitur Deus ex motivo aliquo rem quampiam omittit, ut cum Populum Israëliticum toties sibi rebellem, rogatu Moysis non delavit: cum Davidem ob gravissima illa adulterii & homicidii

Quando censetur Deus negationes aliquas velle positivè.

homicidii peccata de regno non deturbavit, sicut antea deturbaverat Saulem; cum denegat reprobis gloriam, hominesque in dies juxta iniquitatum ab iis commissarum meritum non punit, & id genus alia: hæc, inquam, cum ex misericordiâ, vel justitiâ præstet, & consequenter motivum aliquod habeat, negationes istas necessariò vult positivè; arguunt siquidem tendentiam positivam, ut constat. Hinc tamen, ut dixi, perperam quis inferret, Deum non posse aliter procedere, & circa res varias merè se habere negativè. Certè nihil video quod con-

trarium evincat.

Disputant hic aliqui de æqualitate & inæqualitate divinorum actuum; utrum nimirum ratione nostrâ, (realiter enim, ut sæpè dictum est, omnia in Deo sunt idem) aliquis inter eos reperiri excessus possit. Sed rem hanc suprà in tractatu de scientiâ Dei discussi, ubi ostendi inter diversos divinæ cognitionis actus dari inæqualitatem, aliosque aliis esse perfectiores. Idem proinde nunc dici debet de actibus voluntatis. Videatur sectio octava hujus Disputationis.

VI. De æqualitate divinorum actuum dictum est suprà.

DISPUTATIO XXVIII.

De affectibus Divina Voluntatis.

Undecim diversi animi affectus, sex concupiscibilis, quinque irascibilis.

SANCTVS THOMAS 1. 2. quest. 23. & 25. undecim diversos actus, seu affectus enumerat, sex ad partem, ut ita dicam, animi concupiscibilem spectantes, quinque ad irascibilem. Affectus prioris generis sunt Amor, Desiderium, Delectatio, quibus opponuntur Odium, Fuga, & Tristitia. Affectus verò posterioris generis, seu ad irascibilem spectantes, sunt Spes, Desperatio, Audacia, Timor, & Ira. Cum ergo de Amore & Delectatione, seu Gaudio egerimus, quo pacto in Deo tum respectu sui, tum creaturarum reperiantur, nunc de reliquis inquirendum, possint necne sine incommodo in Deo admitti.

SECTIO PRIMA.

Sintne in Deo Desiderium, Odium, Fuga, & Tristitia.

I. Deus respectu boni proprii, non habet desiderium, nec fugam contrarii.



UOAD primum, certum est in Deo respectu boni proprii, & perfectionum intrinsecarum, non esse desiderium: hoc quippe est de bono non habito, seu absente; nihil autem à seipso abesse potest. Fugam etiam mali, huic bono oppositi habere similiter nequit, id enim malum ei accidere est impossibile.

II. Boni verò nostri habere potest Deus desiderium, & fugam oppositi.

At circa bonum nostrum potest Deus habere desiderium; hic enim affectus, ut dixi, est appetitus boni nondum habiti, hujusmodi autem affectum habet Deus; quo sensu S. Chrysostomus Hom. 1. in Epist. ad Ephesios exponit verba illa Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri.* Ratio est: nam multa bona creata Deo absunt, utpote cui omnia ab æterno, & modò etiam infinita non sunt præsentia, & ex iis varia per modum finis obtinere intendit, ergo in ea fertur verò affectu desiderii. Et idem est de fugâ mali nostri futuri, aut possibilis. Res verò præteritas, pro tempore quo sunt præteritæ, Deus non desiderat. Ita Suarez hic, lib. 3. de Attrib. positivis, cap. 7. num. 4. Vasquez. 1. p. disp. 84. cap. 1. Contrarium nihilominus tenet P. Granado hic, tract. sexto, Disp. 4. num. 3.

III. Quo sensu S. Thomas negat Deo desiderium.

Quando autem S. Thomas hic, q. 20. a. 1. ad 2. negat in Deo reperiri desiderium, tum quia desiderium est de bono non habito, tum ob imperfectionem quam hic affectus in se solet involvere: in primis tantum loqui videtur S. Doctor de deside-

rio boni proprii, ut rectè Vasquez & Tannerus citati, quod suprà num. primo diximus in Deo reperiri non posse. Quoad id quod addit de imperfectione, solum fortasse vult, desiderium quod in Deo est respectu boni creati, non esse nostro simile, in quibus desiderium plerumque cum anxietate quâdam, & solitudine est conjunctum.

Circa actum odii, divisos inter se video Theologos, affirmantibus aliis, aliis negantibus, quodque adhuc plus est, sacrarum literarum testimonia pro se utrisque afferentibus: sic enim Sapientiz 11. v. 25. dicitur: *Diligis omnia quæ sunt, & nihil odisti eorum quæ fecisti.* Eodem verò libro, cap. 14. v. 9. *Odium Deo ascribitur, sic enim habetur: Odio sunt Deo impius, & impietas ejus.* Malachiz item primo, v. 3. dicitur: *Dilexisti Deum, Jacob dilexisti, Esau autem odio habuit.*

Notandum, odium esse duplex, abominationis, & inimicitia. Odium abominationis est displicentia de objecto aliquo, dum quis illud averfatur. Odium verò inimicitia id dicitur, quo quis personæ alicui vult malum, pænæ scilicet inflictionem, aut quid simile. De odio itaque abominationis, consentiunt omnes in Deo propriè reperiri: verè enim peccatum, & illius intuitu peccator ei displicet: quo sensu intelligendus est locus ille Sap. 14. proxime citatus: *Odio sunt Deo impius, & impietas ejus.* Ratio autem est, hic siquidem affectus nullam arguit in Deo imperfectionem, sed perfectionem potius; sicut enim rectè rationi consonum est amare bonum, ita non est eidem disforme, imò maximè est conforme averfari & odisse malum. Quare odium hoc modo sumptum, in Deo reperiri admittunt passim Theologi: Molina 1. p. q. 20. a. 1. Suarez hic, lib. 3. cap. 7. num. 5. Vasq. 1. p. Disp. 84. c. 1. Granado Tract. 6. disp. 2. Tannerus d. 2. q. 10. dub. 2. n. 2. 4. & 5. Arriaga hic, d. 25. l. 4. n. 43. & alii. Circa

IV. Quo modo in Deo reperiantur affectus.

V. Odium duplex, Abominationis & Inimicitia.

Odio malum arguitur.